

Verdwaalvogels

We hebben allemaal wel eens momenten dat we vogelsoorten tegenkomen op plaatsen waar je ze totaal niet verwacht. Zo'n ontmoeting stemt tot vreugde, maar roept ook vragen op over hoe zo'n soort daar terecht is gekomen. Bekend zijn de waarnemingen van escapes, soorten die gehouden worden en ontsnapt zijn uit volièrres en andersoortige vogelcollecties.

Halsbandparkiet

Foto: Conny Leijdekker

Halsbandparkieten, valkparkieten en tal van andere soorten zijn daar voorbeelden van. Je staat echter wel even raar te kijken, zoals uw scribent overkwam, wanneer je op de top van het ver van de bewoonde wereld liggende Willemsduin aan de oostzijde van Schiermonnikoog opeens een zebra-vink in de kijker krijgt. Zou deze vogel afkomstig zijn geweest van het Duitse Waddeneiland Borkum, dat hemelsbreed op een afstand van ongeveer 30 kilometer ligt? Wat de wilde avifauna betreft kunnen soorten op een transportmiddel mee liften en dan echt de weg kwijt raken, zeker wanneer ze op een ander continent terechtkomen. Een bekend voorbeeld hiervan zijn de huiskraaien van Hoek van Holland. Die zijn met een schip dat op weg was naar de haven van Rotterdam ons land binnengekomen. Deze kraaiensoort is standvogel in Azië, maar is o.a. ook ingevoerd in Afrika en Australië. De Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) beschouwt dit geval als een 'ship assisted arrival'. Strandvondsten vallen ook in deze categorie en hiertoe worden ook die van een macaronipinguïn en een auerhaan gerekend. Liefhebbers van dwaalgasten kunnen hun hart ophalen in het fraai verzorgde blad Dutch Birding, waarin veel aandacht wordt besteed aan waargenomen dwaalgasten. De

herkomstgebieden kunnen uiteenlopen van Noord-Amerika tot ver in Siberië of Azië.

Dwaalgasten zijn vogels die heel zeldzaam voorkomen in een bepaald gebied.

Uiteenlopende factoren

kunnen daar leiden tot hun aanwezigheid. Meestal gaat het om het verlaten van het natuurlijke leefgebied door extreme omstandigheden, zoals kou, ziekte, droogte of voedselgebrek. Oriëntatieproblemen spelen ook vaak een belangrijke rol. Daar zijn tal van voorbeelden van. Onder slechte weersomstandigheden wijken soorten nogal eens af van hun koers en komen terecht op vreemde plaatsen, waar zij normaliter niet zouden landen. Zo heeft Nederland vroeger lichtschepen gehad, die op een vaste positie in de Noordzee lagen. Het waren lichtbakens op volle zee, op de plaats waar een eigenlijk een vuurtoren zou moeten staan. Aangetrokken door het licht verlegden vogels hun route en landden op de lichtschepen. Hun lichtafhankelijke navigatiekompas raakte in de war door de verlichting, net als onder andere bij vuurtorens. Bekend zijn de vele gevallen waarbij houtsnippen 'verdwaalden' en in achtertuintjes belandden en maïsakkers met rietgorzen. Wat te denken van een waarneming van een kleine karekiet in een laurierheg?

Een zeer vreemde waarneming was die van een korhoender die ooit dood is aangetroffen op het wegdek bij een van de grachten in het centrum van Utrecht. Met een verdwaald vaal stormvogeltje dat bij Nieuw Millingen op de Veluwe probeerde te landen liep het ook slecht af. Deze vogel zag een geasfalteerde weg aan voor een wateroppervlakte en vloog zich te pletter.

Penlijster

